

LIETUVOS MATEMATIKOS MOKYTOJŲ ASOCIACIJA

El. paštas informacija.lmma@gmail.com, <http://mif.vu.lt/lmma/>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 190724310,
atsisk. sąsk. Nr. LT177300010002446478, „Swedbank“, AB, kodas 73000.

NUOMONĖ APIE ŠMSM PRIEMONIŲ PLANĄ

2023-02-06

Vilnius

Lietuvos matematikos mokytojų asociacijos (toliau - Asociacija) atstovas dalyvavo Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos sudarytoje patariamojoje darbo grupėje rengiant dokumentą „2023–2027 metų matematikos mokymo(si) gerinimo kryptys ir veiksmų planas“ (toliau - Planas). Pateikiame Asociacijos nuomonę apie šį Planą.

Skiriamas papildomas dėmesys matematikos mokymo(si) problemoms suprasti, priežastims nustatyti ir spręsti yra pagirtinas. Plane numatytos veiklos yra svarbios stiprinant mokinių ugdymą mokant(is) matematikos. Matematikos mokytojų kompetencijų stiprinimas, kokybiškos ir laikmečio aktualijas atliepančios priemonės, validumo ir patikimumo reikalavimus atitinkančios išorinių patikrinimų užduotys yra būtinos sąlygos užtikrinant tinkamą matematikos mokymo(si) procesą.

Asociacijos valdyba tikisi, kad siekiant Plane numatyto tikslo, nebus apsiribota tik numatytomis veiklomis.

Itin didelę svarbą ugdymo proceso sėkmei turi mokinių vidinė motyvacija mokytis, kurią formuoja mokytojai, tėvai, visuomenė. Abejotiną naudą mokinių motyvacijai mokytis duoda išvykos su tėvais atostogauti pamokų metu. Nors ir yra sudarytos sąlygos praleidus pamokas dėl įvairių priežasčių lankyti konsultacijas, tačiau jos dėl mokinių ir mokytojų krūvio dažniausiai vyksta per 7-8 pamokas (ne anksčiau 14 val.). Tai lemia, kad dalis mokinių jų nenori ar negali lankyti dėl popamokinės veiklos.

Kitose šalyse, pavyzdžiui, Vokietijoje, valstybiniu lygiu yra numatyta tėvų atsakomybė už

vaikų išvežimą atostogauti ugdymo proceso metu. Kyla klausimas, jei tai yra toleruojama Lietuvoje, ar švietimas tikrai yra prioritetas?

Siūlome:

- 1) pradėti informacinę kampaniją, skirtą mokslo, mokymo(si) populiarinimui. Įvairios socialinės reklamos ir akcijos, pavyzdžiui, aktualizuojančios saugos diržų segimąsi, duoda naudos, jeigu jos yra ilgalaikės.
- 2) griežtinti tėvų atsakomybę išsivežant vaikus atostogauti pamokų metu.

Didelę įtaką mokinių matematikos mokymo(si) sėkmei turi motyvuotas, nuolat savo kompetencijas tobulinantis mokytojas. Jeigu būtų sukurta ideali matematikos bendroji programa, tobulos mokymo(si) priemonės, tačiau mokytojas būtų nemotyvuotas, neturėtų gerų dalykinių kompetencijų, ugdymo proceso sėkmė būtų abejotina.

Šiuo metu didmiesčiuose trūksta matematikos mokytojų. Jų krūviai yra dideli, todėl dalis mokytojų yra pervargę, ties (ar net peržengę) perdegimo riba. Mokytojai patiria didelę įtampą, nes mokyklose vyksta, įvairūs, ne tik mokymo procesai, tačiau psichologinės pagalbos jie negauna. Tai lemia vis prastėjančią jų sveikatą, savijautą bei motyvaciją. Tiek mokytojams, tiek mokiniams būtų naudingiau, jeigu matematikos pamokoje vietoje įprastai 28 mokinių būtų mažiau mokinių, pavyzdžiui, dvi grupės po 14 mokinių, kurias kiekvieną moko kitas mokytojas (kaip yra su anglų kalba). Tačiau dėl mokytojų trūkumo didmiesčiuose ši galimybė net negali būti svarstoma. Pabrėžtina, kad tokia praktika yra tam tikrų Lietuvos miestų mokyklose.

Matematikos mokytojų trūkumą lemia keletas veiksnių – darbo specifika, mažas atlygis už tokį darbo krūvį palyginus su alternatyvomis. Nemaža dalis norinčių dirbti mokytojo darbą, jį išbandę meta dėl šių priežasčių arba tiesiog jo nesiima. Dažnas mokinys, kuriam sekasi ir patinka matematika, pasuka link informacinių technologijų dėl paprastos priežasties – dėl atlyginimo ir jo augimo perspektyvų. Šiuo metu aktyvus mokytojas pasiekęs eksperto kvalifikacinę kategoriją, tobulindamas savo kompetencijas ir vis geriau išmanantis savo darbą, uždirbti didesnę atlygį gali tik dviem būdais: 1) dirbti didesniu krūviu; 2) sukaupti didesnę darbo stažą (pasenti).

Šiuo metu skiriamos stipendijos ir išmokos pradedantiesiems mokytojams nėra ilgalaikis sprendimas. Praėjus stipendijų/išmokų mokėjimo laikotarpiui, šių mokytojų atlyginimas nepadidės tiek, kad padengtų stipendijos/išmokos sumą. Todėl gausis paradoksali situacija – sukauptus stažą ir darbo patirtį atlyginimas sumažės.

Siūlome:

- 1) svarstyti Ugdymo plane numatyti matematikos pamokų vedimą grupėmis, kaip yra su anglų kalbos pamokomis;
- 2) gerinti dabartinių mokytojų darbo sąlygas, nes jaunuolis, rinkdamasis specialybę, žiūri į dabar toje vietoje dirbantį žmogų;
- 3) esant poreikiui, mokytojams suteikti profesionalią psichologinę pagalbą.

Matematikos mokymas(is), mūsų nuomone, yra suskaldytas, vis kita institucija yra atsakinga už svarbią ugdymo proceso dalį. Aukštasis mokslas ir tyrimai – universitetai, vadovėliai ir priemonės – privatus verslas (leidyklos), išoriniai patikrinimai – NŠA, ugdymo procesas – pradinė mokykla, progimnazija, gimnazija. Visi atsakingi už mokinio/jaunuolio ugdymą, tačiau nėra sistemos, kuri atskleistų, kuriame žingsnyje jam pradėjo nesisėkti. Mokiniui atėjus į gimnaziją, mokytojas negali sužinoti jo ankstesnių patikrinimų rezultatų, iš kokių vadovėlių jis mokėsi, kad sudėliotų jam konkretų spragų likvidavimo planą.

Nėra vienos institucijos ar padalinio, kuris matytų ir numatytų jauno žmogaus matematinį ugdymą.

Siūlome:

- 1) Įsteigti tokią instituciją ar padalinį, kuris būtų atsakingas už mokyklinę matematiką: ugdymo turinio tobulinimas remiantis mokslinių tyrimų rezultatais, mokymo priemonių kūrimas/recenzavimas, matematikos didaktikos tobulinimas, mokytojų kvalifikacijos tobulinimo programų rengimas ir įgyvendinimas, matematikos mokytojų rengimo programų kūrimas/tobulinimas/recenzavimas.
- 2) Sukurti tokią sistemą, kurioje mokytojai galėtų matyti mokinių ankstesnių metų oficialių patikrinimų rezultatus ir rezultatų analizes. Tai ypač reikalinga mokiniui pakeitus ugdymo įstaigą ir naujam mokytojui planuojant mokinio mokymą, sudarant spragų likvidavimo planą.

Tikimės, kad Plane numatytos veiklos yra vientisos matematikos mokymo(si) tobulinimo sistemos dalis.

Lietuvos matematikos mokytojų
asociacijos valdyba